

જામે (મુકમ્મલ) નસીહત

મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

‘નોટ:- હદીષ કી રિવાયત કા ખુલાસા હૈ.’

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

* મિશ્કાત, રાવી અબૂ અય્યૂબ અસારી રદી.

એક આદમી રસૂલુલ્લાહﷺ કે પાસ આયા ઔર ઉસને કહા ઐ અલ્લાહ કે રસૂલ મુઝે બહુત હી થોડી ઔર જામેઅ (મુકમ્મલ) નસીહત ફરમાઈયે, આપﷺ ને ફરમાયા કી જબ તુમ અપની નમાજ પઢને કે લિયે ખડે હો તો ઉસ શખ્સ કી તરહ નમાજ પઢો જો દુનિયા કો છોડ કર જાને વાલા હૈ, ઔર અપની જુબાન સે ઐસી બાત ના નિકાલો કી અગર કયામત મૈ ઉસકા હિસાબ હો તો તુમ્હારે પાસ કુછ કહને કે લિયે ના રહ જાયે ઔર લોગો કે પાસ જો કુછ માલ ઔર અસબાબ હૈ ઉસસે તુમ બિલ્કુલ બેનિયાજ હો જાવો. જો શખ્સ ઇસ દુનિયા સે જા રહા હો ઔર ઉસે યકીન હો ગયા હો કી અબ મૈ જિન્દા નહી રહ સકતા, ઐસા શખ્સ બહુત હી ખુશૂઅ સે નમાજ પઢેગા, ઉસકા ધ્યાન પૂરી તરહ સે અલ્લાહ કી તરફ હોગા ઔર નમાજ પઢતે હુવે દુનિયા કી વાદિયો મૈ ઉસકા

દિલ ભટકતા નહી ફિરેગા. મતલબ વો બાત જો આદમી જુબાન સે નિકાલતા હૈ અગર વો હક કે ખિલાફ હૈ ઔર આદમી ને અપની ઇસ દુનિયા કી જિન્દગી મૈ ઉસસે માફી નહી માગી હૈ તો જાહિર હૈ કી હિસાબ કે વકત ઉસકે પાસ કુછ કહને ઔર મજબૂરી પેશ કરને કે લિયે ક્યા બાકી રહ જાયેગા. ઔર આખિરી શબ્દ કા મતલબ યે હૈ કી લોગો કે માલ ઔર અસબાબ ઔર દૌલત કી જ્યાદતી પર રશ્ક ના કરો ક્યુકી યે ખત્મ હોને વાલી હૈ. જબ તક દુનિયા સે આદમી કે અન્દર બેનિયાજી નહી પૈદા હોતી આખિરત કી બુલંદીયો તક ઉસકી નિગાહ નહી જા સકતી.

* તિર્મેઝી

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી કયામત કે દિન અલ્લાહ કી અદાલત સે આદમી નહી હટ સકતા જબ તક ઉસસે પાંચ બાતો કે બારે મૈ હિસાબ નહી લે લિયા જાતા, ઉસસે પૂછા જાયેગા કી ઉમર કિન ચીજો મૈ ગુજારી? દીન કા ઇલ્મ હાસિલ કિયા તો ઉસ પર કહા તક અમલ કિયા? માલ કહા સે કમાયા? ઔર કહા ખર્ચ કિયા? જિસ્મ કો કિસ કામ મૈ ઘુલાયા?

* તિર્મેઝી, રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા જિસ મુસાફિર કો ડર હોતા હૈ કી વો

રાસ્તા હી મૈ રહ જાયેગા ઔર વો વકત પર મંજિલ પર ના પહુંચ સકેગા, વો રાત કો સોતા નહી બલ્કિ અપના સફર રાત કે શુરૂ હી મૈ શુરૂ કર દેતા હૈ, ઔર જો ઐસા કરતા હૈ વો ખૈરિયત કે સાથ વકત પર મંજિલ તક પહુંચ જાતા હૈ. સુનલો અલ્લાહ કા માલ ભારી કીમત મૈ મિલેગા. સુનલો અલ્લાહ કા માલ જન્નત હૈ. મતલબ અપની અસલ હકીકત કે લિહાજ સે ઇન્સાન મુસાફિર હૈ ઔર આખિરત ઉસકા અસલી વતન હૈ, યહા વો કમાઈ કરને કે લિયે આયા હૈ, અબ જિન્હે અપના અસલી વતન યાદ હૈ વો અગર ચાહતે હૈ કી ખૈરિયત સે અપને વતન પહુંચે ઔર રાસ્તા કે ખતરો સે બચકર પહુંચે તો ઉન્હે ચાહિયે કી ગફલત સે કામ ના લે, જલ્દ અપના સફર શુરૂ કર દે, વર્ના અગર સોતે રહે તો પછતાયેગે. ફિર જિસ ને યે તય કિયા હો કી ઉસે અલ્લાહ કી ખુશનૂદી ઔર ઇનામ કા ઘર જન્નત હાસિલ કરના હૈ તો ઉસે જાન લેના ચાહિયે કી વો ગિરા પડા માલ નહી હૈ કી તાજિર (વ્યાપરી) ઔને પૌને દે ઔર કોઈ લે લે, અલ્લાહ કા માલ હાસિલ કરને કે લિયે બડી કીમત દેની પડેગી, બડી આજમાઈશે આયેગી. અપને વકત કો માલ કો, જિસ્મ ઔર જાન કો ઉસકે હાસિલ કરને કે લિયે કુર્બાન કરના હોગા, તબ વો ચીજ મિલેગી જિસકો પાકર આદમી અપની હર તકલીફ ભૂલ જાયેગા.